

UiO • **Institutt for informatikk**

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

IN1020 - Introduksjon til datateknologi

Forelesning – 03.11.2021

Tjenester i Internett

Håkon Kvale Stensland

simula

Plan for ”nettverksdelen” av IN1020

- *8. september - Introduksjon til operativsystemer*
- *20. oktober – Nettverk 101 – Introduksjon og historie*
- *26. oktober – Lagdeling og nettverksprotokoller*
- *27. oktober – Kryptering i datakommunikasjon og som sikkerhetstiltak*
- *2. november – Hvordan fungerer din trådløse ruter?*
- **3. november – Tjenester i Internett**
- *Uke 47 – Oppsummering i IN1020?*

Tjenester i Internett

- *Repetisjon: Transportlaget*
- Forbindelsesstrategier
- Aksessmodeller
- DNS – Domain Name System
- World Wide Web (www): HTTP-protokollen
- Strømming av video
- E-post
- Internet of Things (IoT)

Lagene i Internett (TCP/IP referansemodellen)

Applikasjonslag

<http://www.uio.no>

Transportlag

192.168.1.5:80

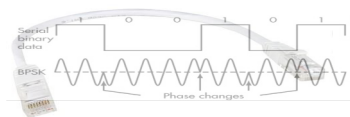
Nettverkslag

192.168.1.5

Linklag

A1:B2:C3:D4:E5:F6

Fysiske lag

Nettverkslag

Linklag

Fysiske lag

Applikasjonslag

Transportlag

Nettverkslag

Linklag

Fysiske lag

Repetisjon: Lag 4 - Transportlaget

- TCP: HTTP, E-post, filoverføring, etc.
- UDP: Strømming av video og lyd
- Bruker «port» som en unik identifikator.
 - Representeres med et 16-bit heltall (65535 unike adresser)

TCP Segment Header Format								
Bit #	0	7	8	15	16	23	24	31
0	Source Port				Destination Port			
32	Sequence Number							
64	Acknowledgment Number							
96	Data Offset	Res	Flags			Window Size		
128	Header and Data Checksum				Urgent Pointer			
160...	Options							

UDP Datagram Header Format								
Bit #	0	7	8	15	16	23	24	31
0	Source Port				Destination Port			
32	Length				Header and Data Checksum			

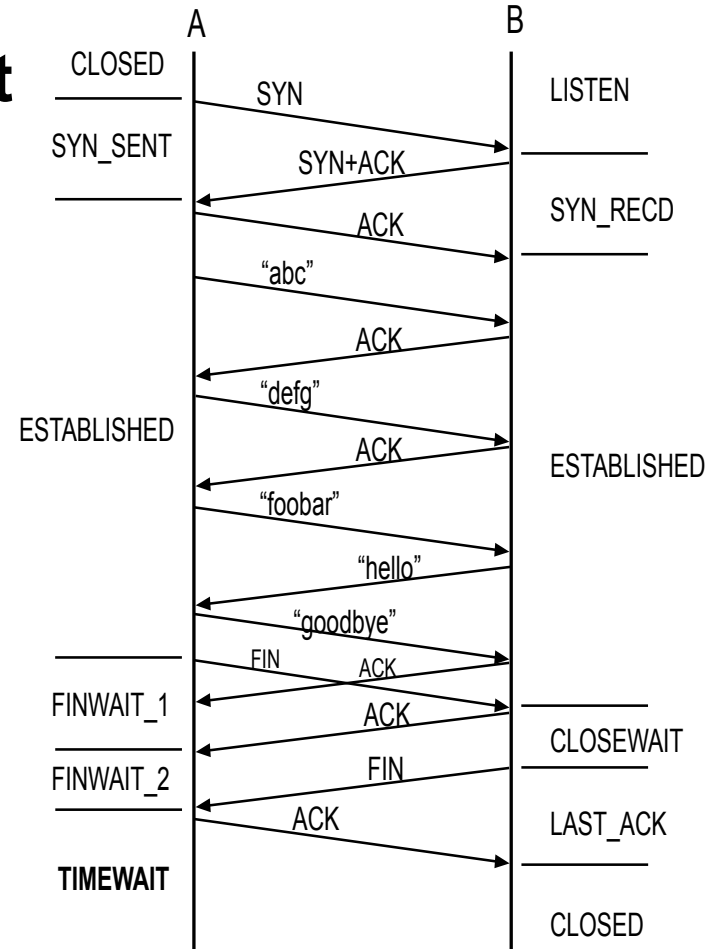
Repetisjon: Lag 4 - Transportlaget

- **TCP:**

- Oppsett av forbindelse (3-way handshake)
- Pakkene leveres i riktig rekkefølge
- *Pålitelighet* – Pakker sendes på nytt hvis kvitteringen (ACK) ikke kommer frem
- Flytkontroll og metningskontroll
- Feilsjekking av nyttelasten (sjekksum)

- **UDP:**

- Tilkoblingsløs forbindelse
- Ingen garantier, «Best-effort»
- Feilsjekking av nyttelasten (sjekksum)

Forbindelsesstrategier (push og pull)

Pull

- Klienten ber tjeneren om en tjeneste (f.eks et dokument)
- Tradisjonelt den vanligste metoden

Push

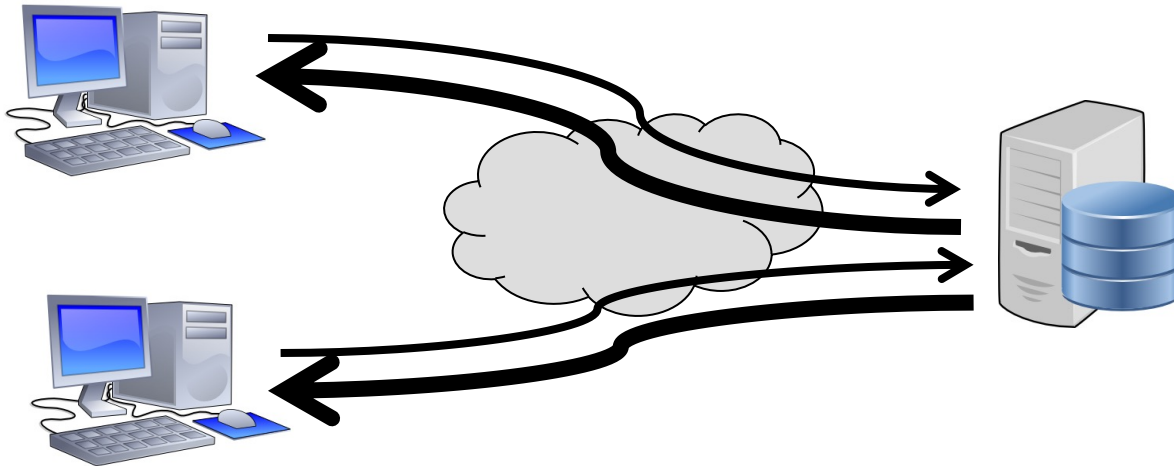
- Tjeneren ”dytter” en tjeneste (f.eks en beskjed) til klienten.
- Krever at det er en forbindelse fra før, eller at klienten lytter.

Publish-subscribe

- Variant av ”Push” der tjeneren dytter ut beskjeder til en gruppe av abonnenter (subscribers)

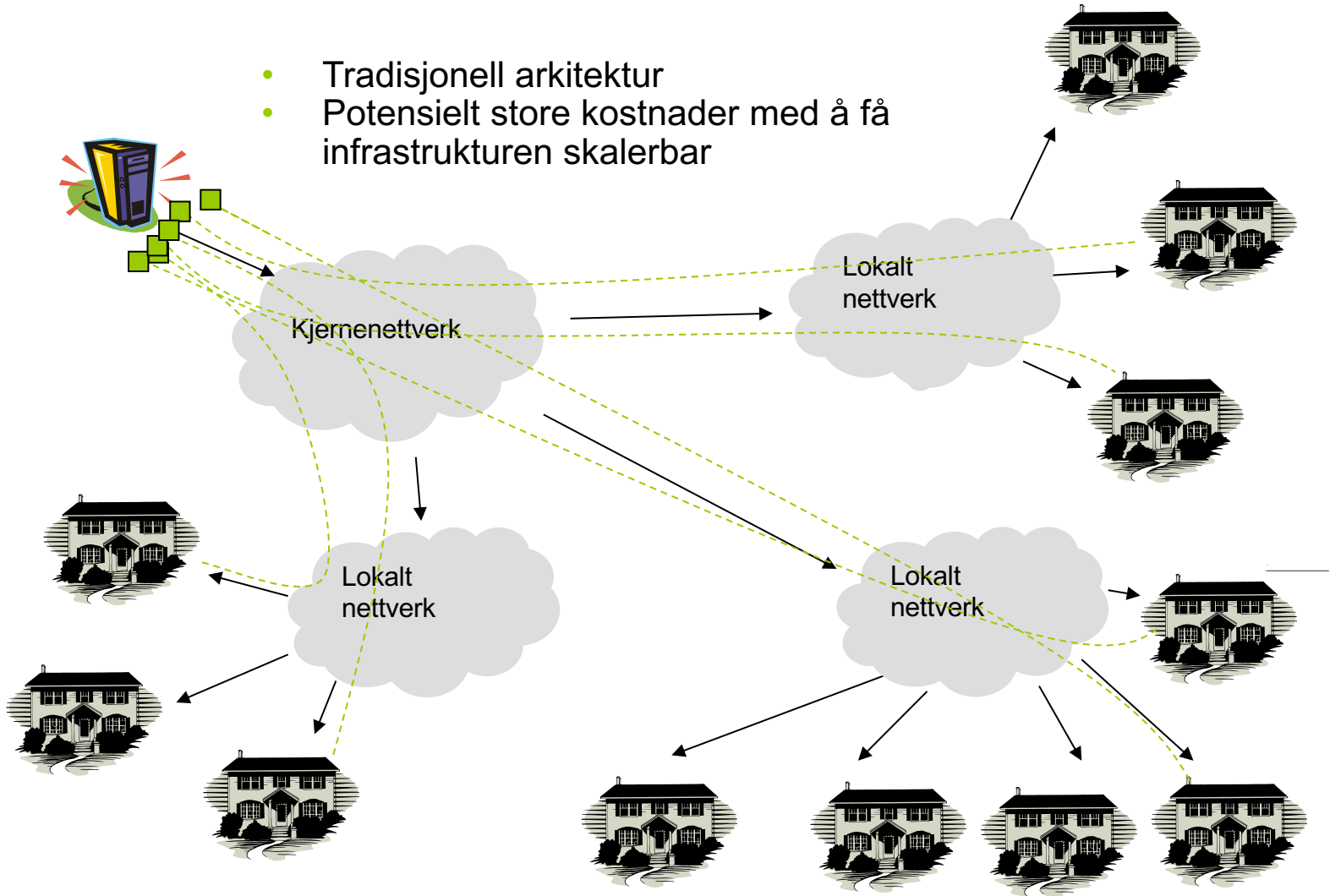
Aksesmodeller: Klient-tjener

- Tradisjonell kommunikasjonsmodell, lettfattelig abstraksjon
 - Klienter ber om en tjeneste (opprettet en forbindelse)
 - Tjenere leverer tjenesten (svarer på forespørselen)
- Eksempler: Webklient (nettleser)/Webtjener, Mailklient/tjener, FTP

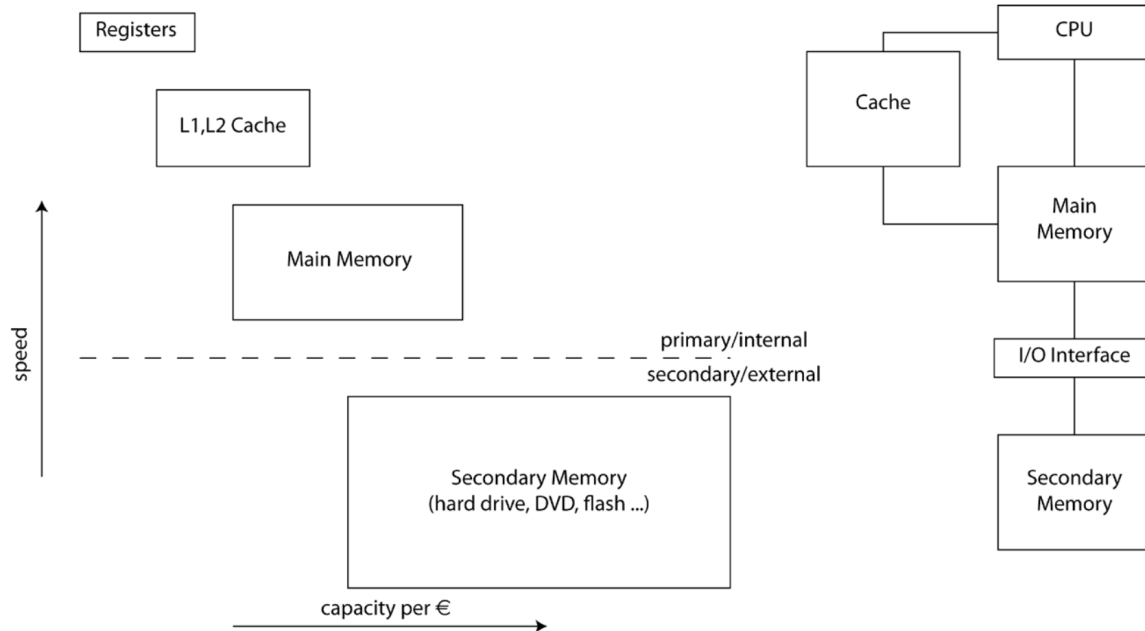

Klient-Tjener

- Tradisjonell arkitektur
- Potensielt store kostnader med å få infrastrukturen skalerbar

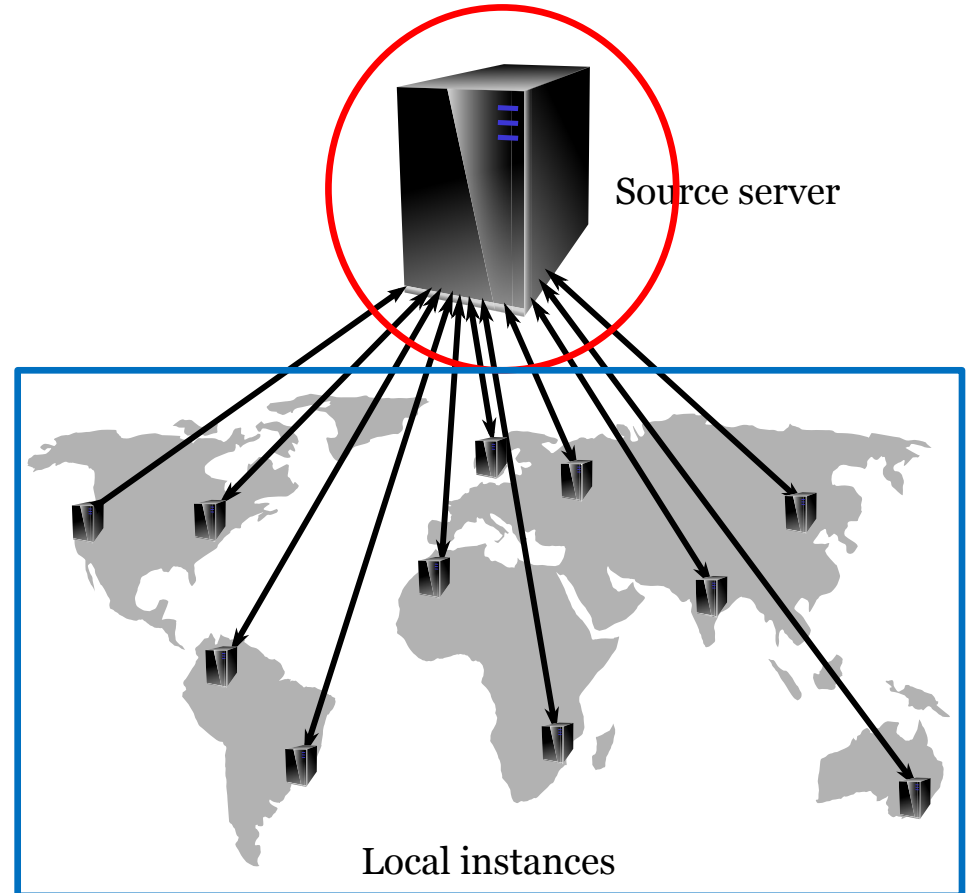

- Dere husker cachehierarkiet fra Omids forelesning?

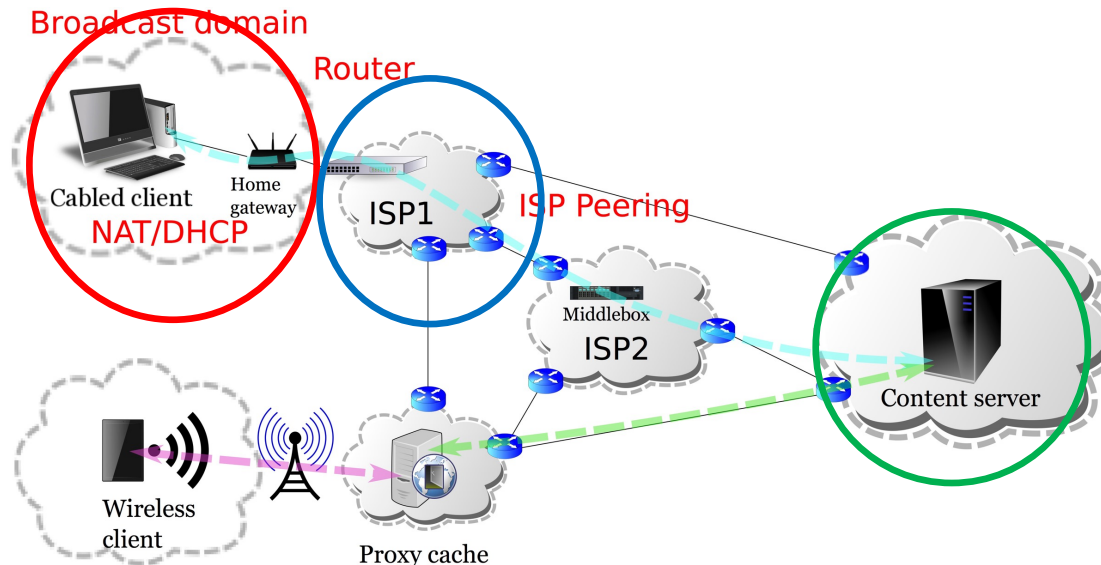
- **Innhold som skal leveres til klienter over hele verden...**
- **...kan repliseres til maskiner som ligger fysisk nær brukerne.**
- Koster ekstra maskinvare og lagringsplass
- + Sparer kapasitet i backbone-nettet
- + Gir lavere forsinkelse på forespørsler
- + Hindrer overbelastning av tjeneren

Content Delivery Network (CDN)

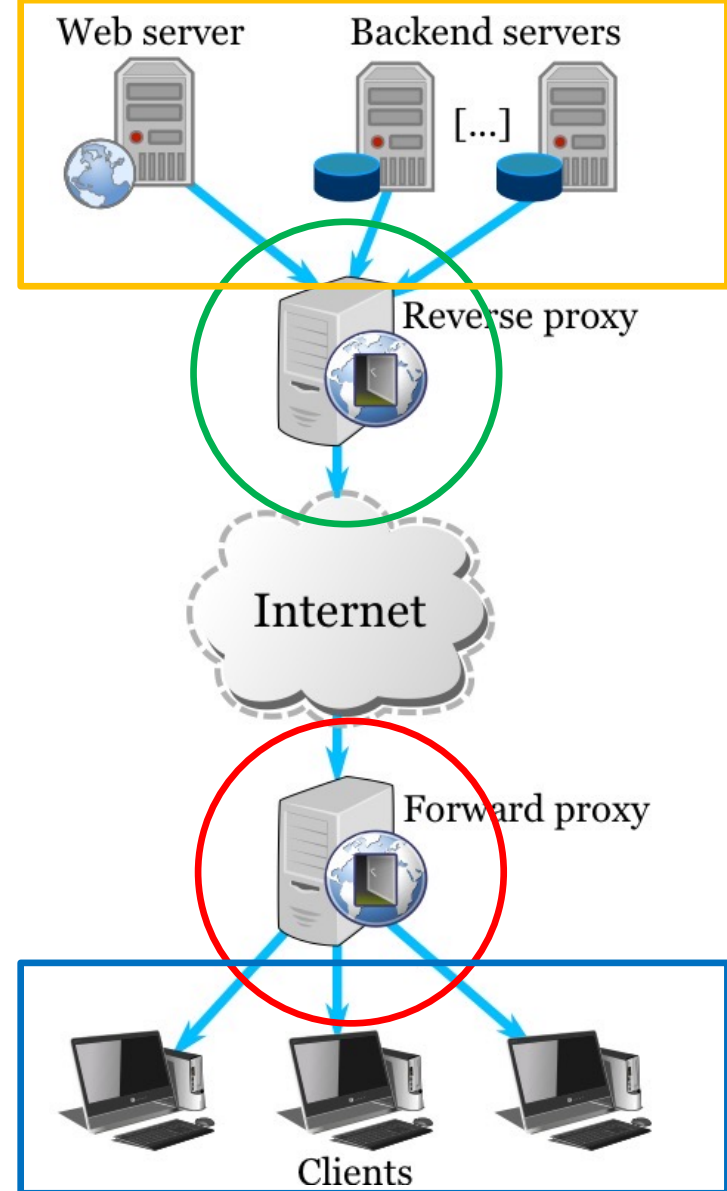
Fysisk plassering av innholdet

Cachenivå	Fysisk beliggenhet	Est. RTT
Lokal Proxy	Organisasjon / LAN	< 10ms
Content Delivery Network	ISP	< 50ms
Original datakilde	Internett	~10ms - ~250ms

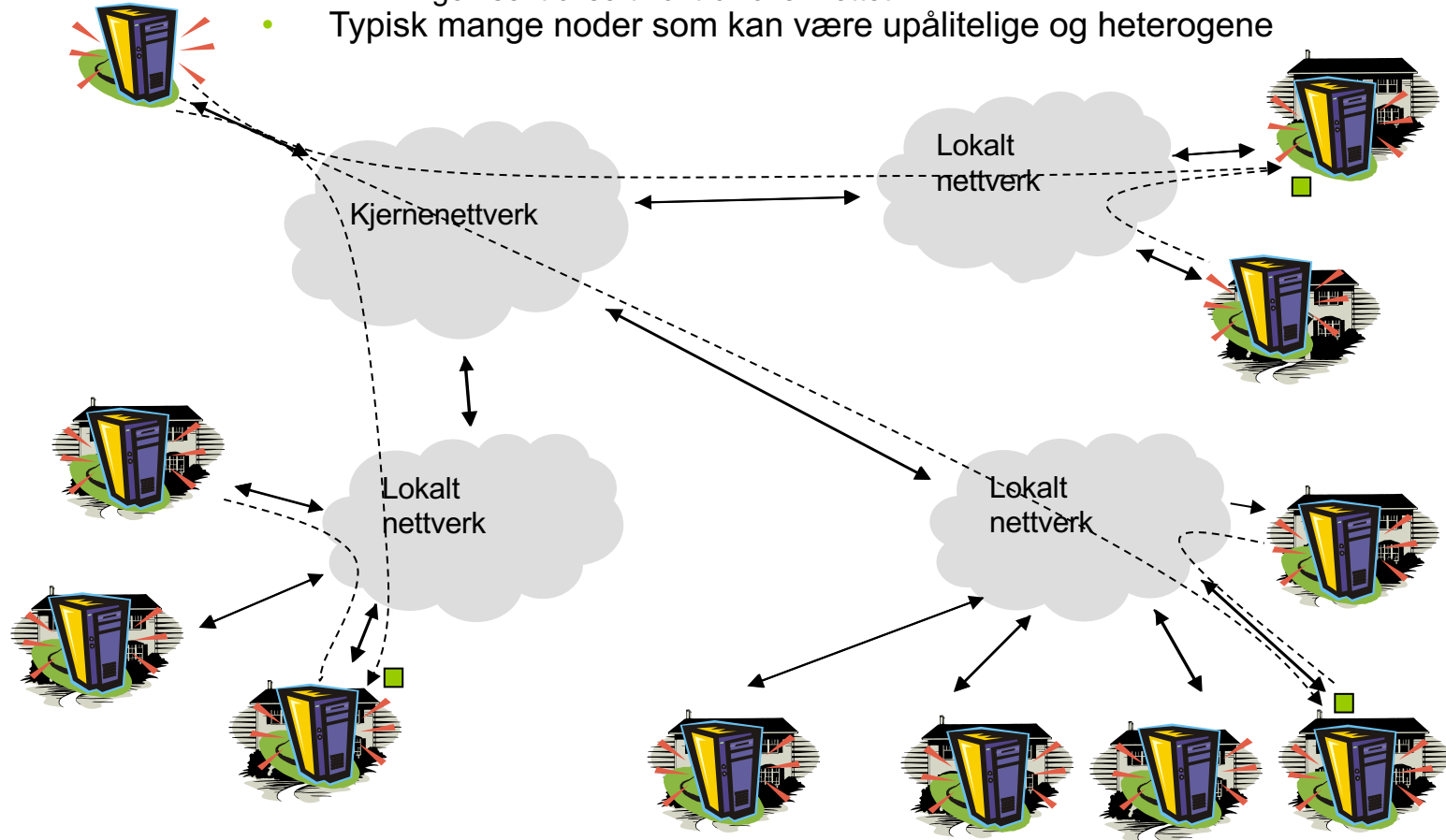
Proxy-cache

- En "Forward Proxy" står nær klienten
 - og mellomlagrer data for klientene, slik at de ikke behøver å gå helt til kilden.
 - En "Reverse Proxy" står nær tjeneren
 - og mellomlagrer data fra én eller flere tjenere, slik at klienten slipper å gå helt til kilden(e).
- + Lastbalansering
+ Sparer nettverkskapasitet
+ Lavere forsinkelse

Aksesmodeller: Peer-to-Peer (P2P)

- *Ikke en ny ide...- en distribuert systemarkitektur*
 - Ingen sentralisert kontroll over nettet
- Typisk mange noder som kan være upålitelige og heterogene

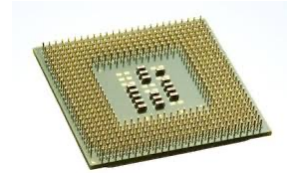

Peer-to-Peer

- **På flere måter likt CDN:**
 - Endesystemer kan være både klient og tjener
 - Distribuert lagring
 - Innholdet nærmere sluttbruker
 - Begrenset lagring per endesystem
- **Men ulikt på noen punkter:**
 - Ingen klare roller på endesystemene
 - Ikke noe hierarkisk forhold
 - Klienter vet nødvendigvis ikke hvor innholdet er
 - Trenger protokoller for å «oppdage innhold»
 - Endesystemer i et P2P nettverk kommer og går

P2P – Styrker og svakheter

- Ideelt til å dele ressurser mellom enheter (peers)
- Ressurser som dele kan være:
 - CPU (SETI@home, Folding@home osv.)
 - Lagring/harddiskplass (distribuerte databaser, distribuerte hashtabeller)
 - Nettverk/lagring (bittorrent)
 - CPU/lagring/nettverk (Bitcoin)
 - Eller nesten hva som helst...
- Tilgangen/fordelingen av ressurser styres av algoritmer.
- Robust mot endringer i nettverket av peers

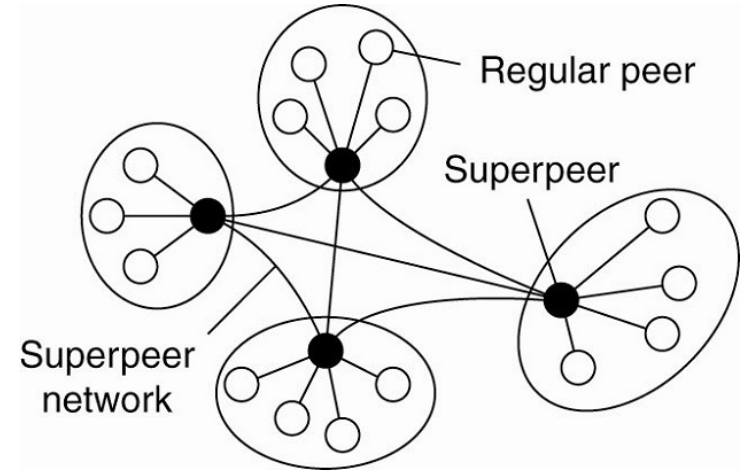
P2P – Styrker og svakheter

- Egner seg dårlig til applikasjoner som er avhengig av lav forsinkelse.
 - Onlinespill med høyt tempo (som First Person Shooters, f.eks. "Battlefield")
- Om man er avhengig av en viss grad av sentral kontroll.
 - P2P er vanskelig å temme når "katta først er sluppet ut av sekken"
- Peers kommer og går
 - Mye redundans og ressurser kreves for å sikre kontinuitet
- Kan være vanskelig å effektivt indeksere og finne igjen elementer

Varianter av P2P-baserte topologier

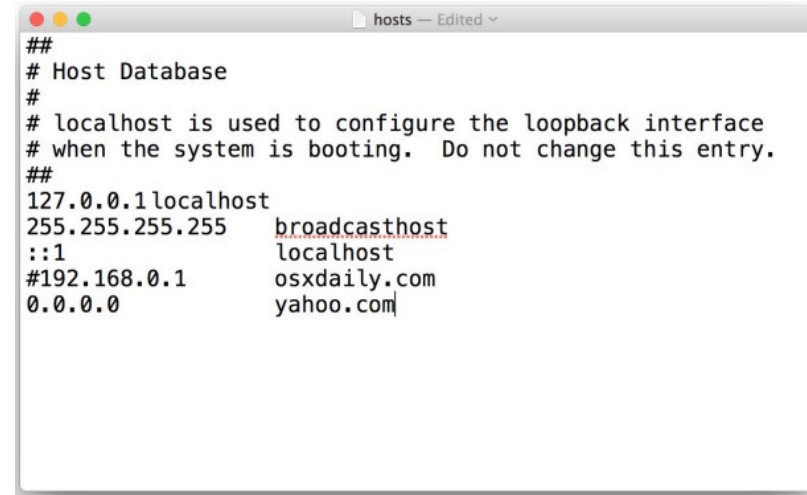
- Ren P2P:
 - Alle peers likeverdige
- Hybrid P2P:
 - Noen sentrale noder som har mer funksjonalitet enn andre
 - sentrale tjenere eller
 - "superpeers"
 - Kan være valgt fordi:
 - De ikke står bak brannmur og/eller NAT
 - De har mye av en ressurs, f.eks. båndbredde, harddiskplass, CPU-regnekraft
 - Slike løsninger kan hjelpe til f.eks. å få ned forsinkelsen i en P2P-løsning

Hvordan koble til en annen maskin?

Med IP-adresse?

- `telnet 127.0.0.1 23`
snakker med min egen maskin
 - Brukes ofte da det er en veldefinert adresse
- `wget http://173.194.39.31:80/`
snakker med en av Google sine maskiner mulig å huske, men ikke praktisk.
- `ssh 9.228.93.3`
forsøke å kontakte en maskin du visste hadde denne adressen i 2001 umulig å huske om du ikke bruker den daglig
- det er mulig å lage alias for en IP-adresse i filen `/etc/hosts` (Unix variants)
- Opprinnelig administrert av Stanford Research Institute. Endringer ble distribuert via epost 😊


```
##
# Host Database
#
# localhost is used to configure the loopback interface
# when the system is booting. Do not change this entry.
##
127.0.0.1localhost
255.255.255.255 broadcasthost
::1 localhost
#192.168.0.1 osxdaily.com
0.0.0.0 yahoo.com
```

Hvordan koble til en annen maskin?

Løsning: bruk “fornuftige” navn

- som f.eks.
`ssh login.ifi.uio.no`
`wget www.google.com`

- Ikke bare lettere å huske
- Har også en hierarkisk struktur (gjenspeiler organisasjonen)

Møt **Domain Name System (DNS)**

Domain Name System

Hierarkisk navnetilordning

I motsetning til den originale flate strukturen i /etc/hosts

f.eks.: .com → google.com → mail.google.com

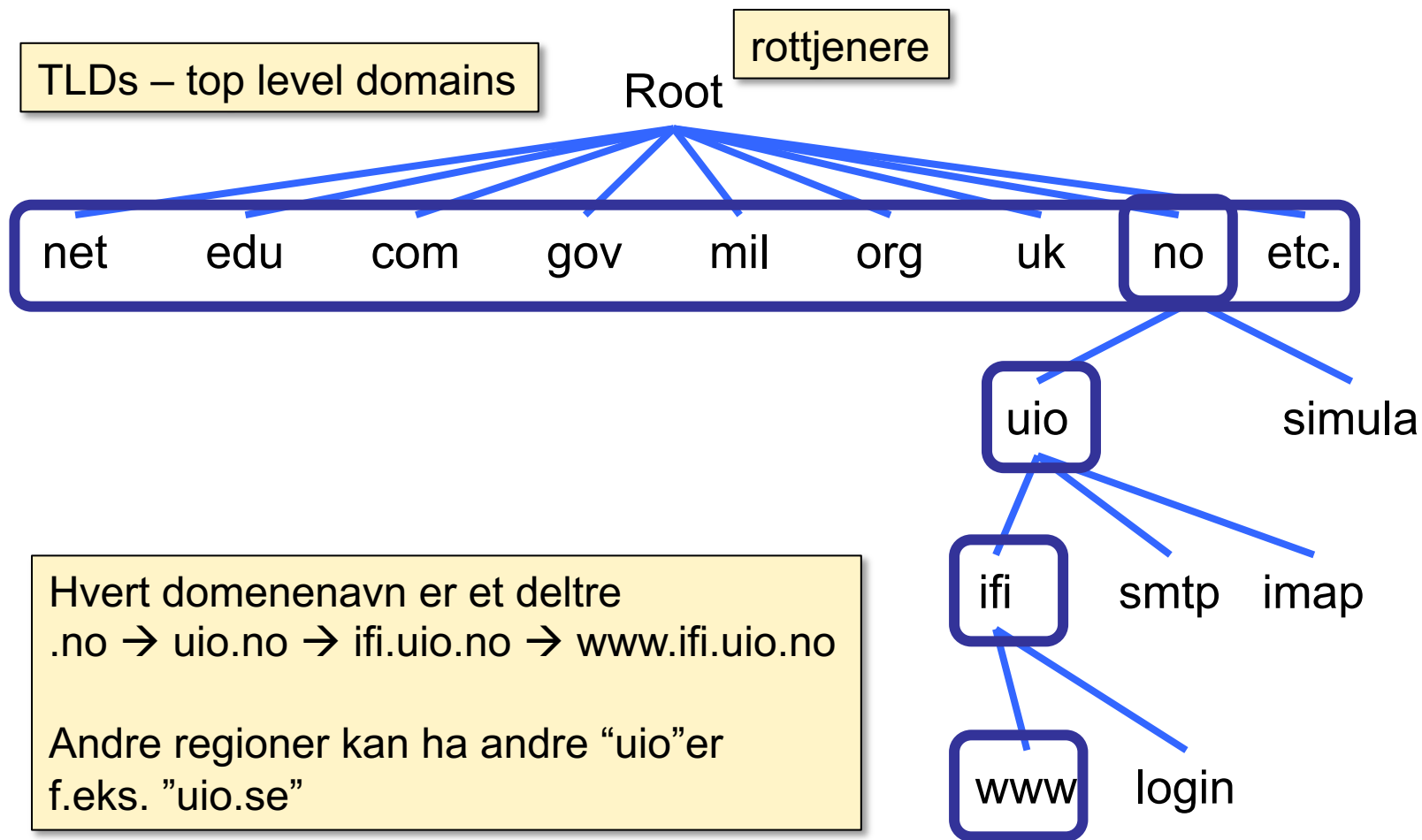
Distribuert database

Enkel klient/tjener arkitektur

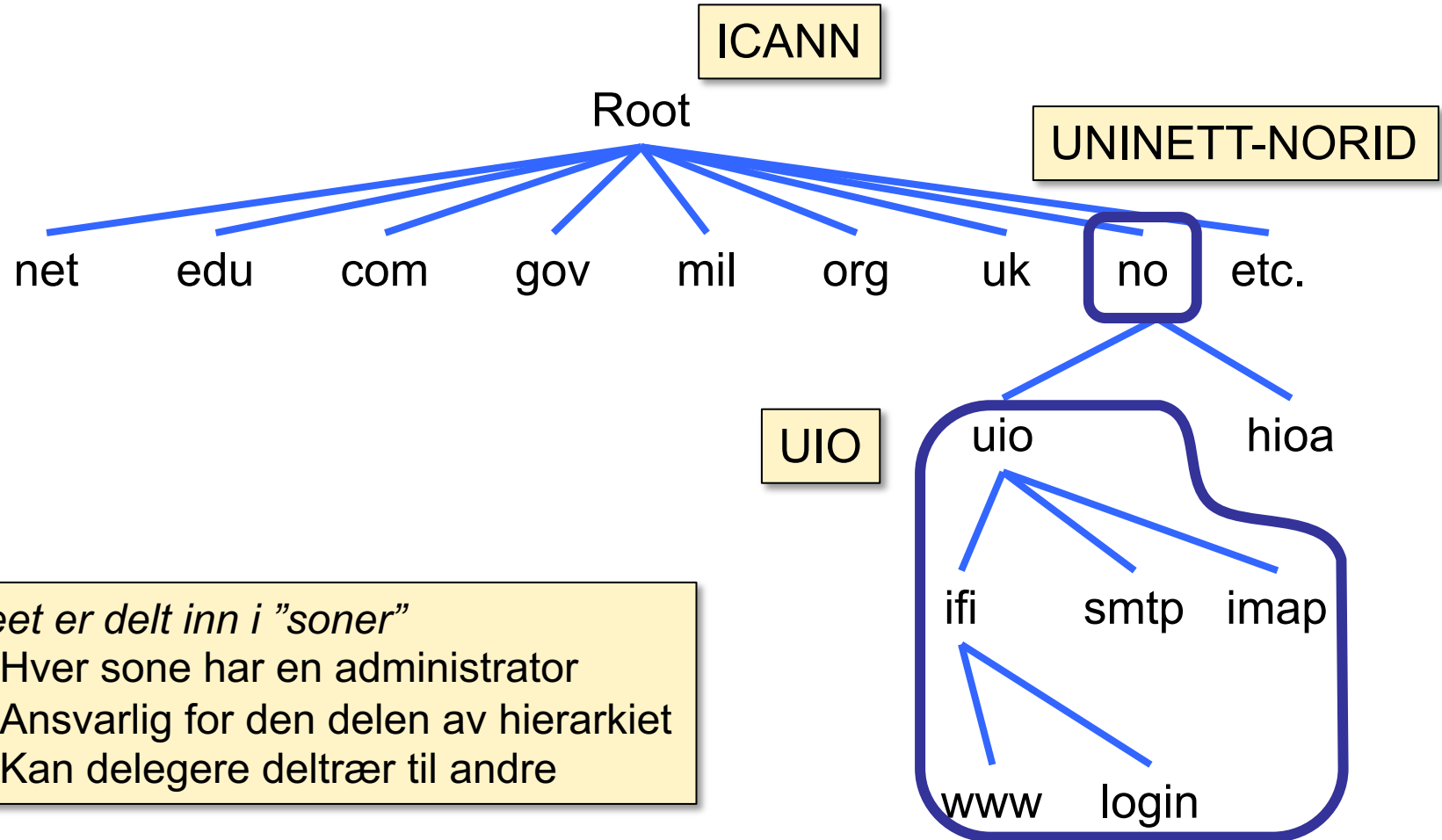
- UDP eller TCP port 53
- tjenere må bruke TCP seg i mellom (fra nylig)
- klienter som bruker TCP avvises ofte
 - reduserer lasten på DNS-tjeneren

Navnehierarki

Administrasjon av navnehierarkiet

Treet er delt inn i "soner"

- Hver sone har en administrator
- Ansvarlig for den delen av hierarkiet
- Kan delegere deltrær til andre

Funksjonene til hver DNS-tjener

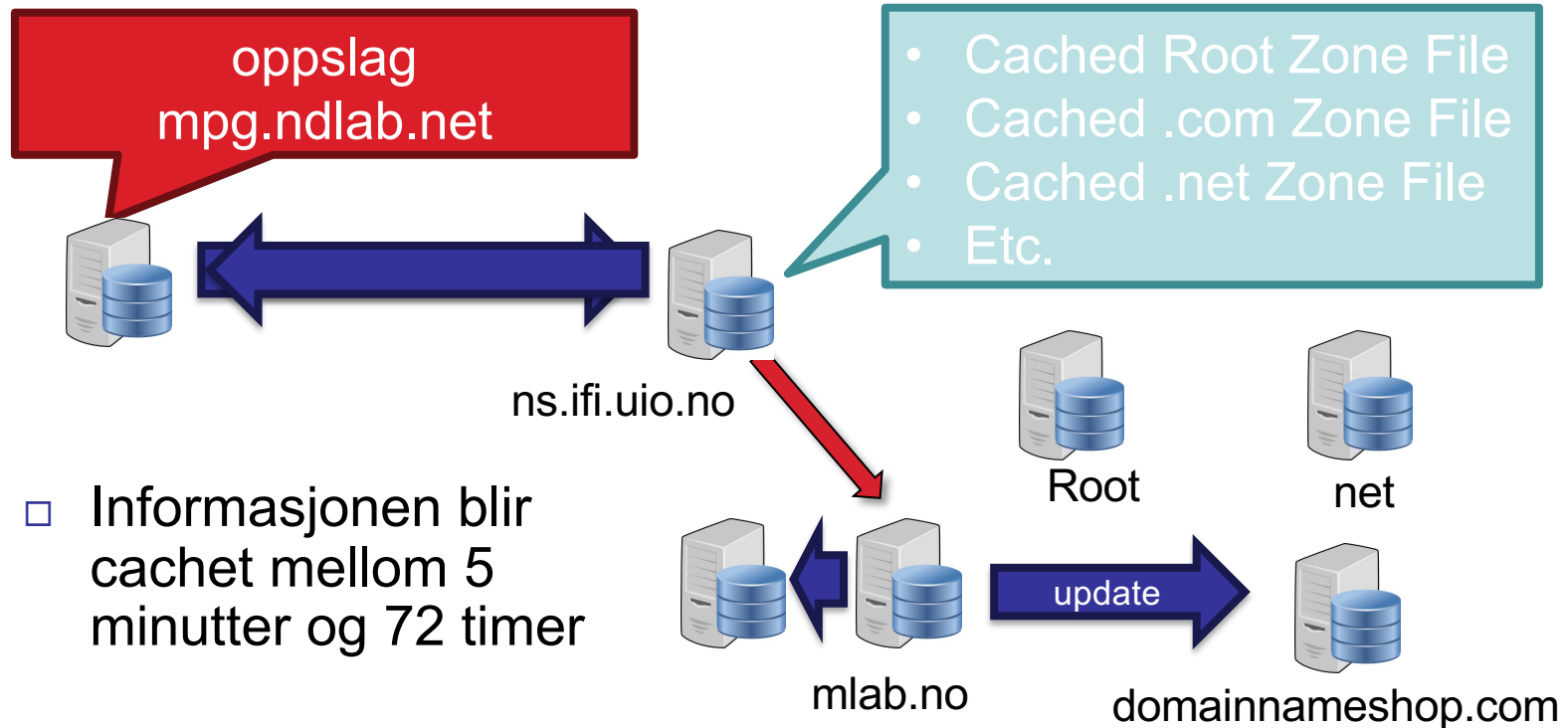
- Autoritet over en del av hierarkiet
 - Ikke behov for å lagre alle DNS-navn
- Lagre alle oppføringene for maskiner/domener i sin sone
 - **Må** replikeres for å sikre opetid (minst 2 tjenere)
- Må kjenne adressene til rottjenerne
 - Slå opp forespørsler på navn som den ikke lagrer selv

Rottjenerne kjenner til alle TLDene (Top Level Domains)

Caching vs. oppdaterte data

- Caching reduserer forsinkelsen for et DNS-oppslag
- Caching reduserer lasten på DNS-tjenerne
- Caching forsinket oppdateringer

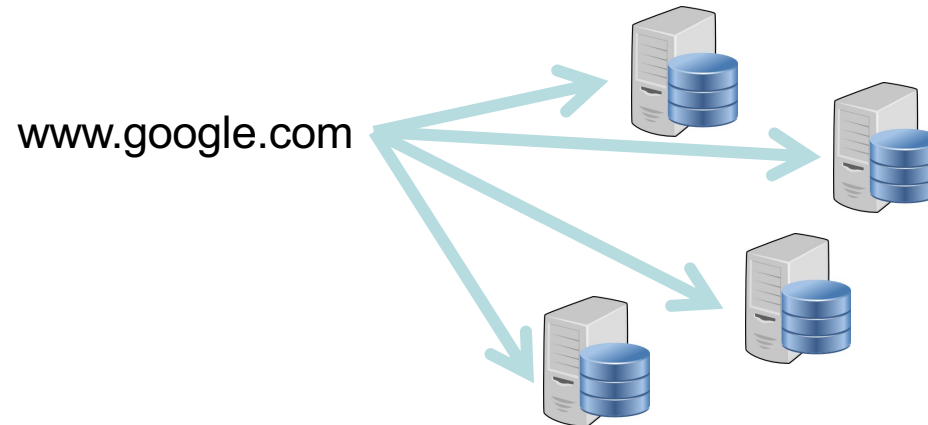
Alias og lastbalansering

Én maskin kan ha mange alias

Ett domene kan kobles til mange maskiner

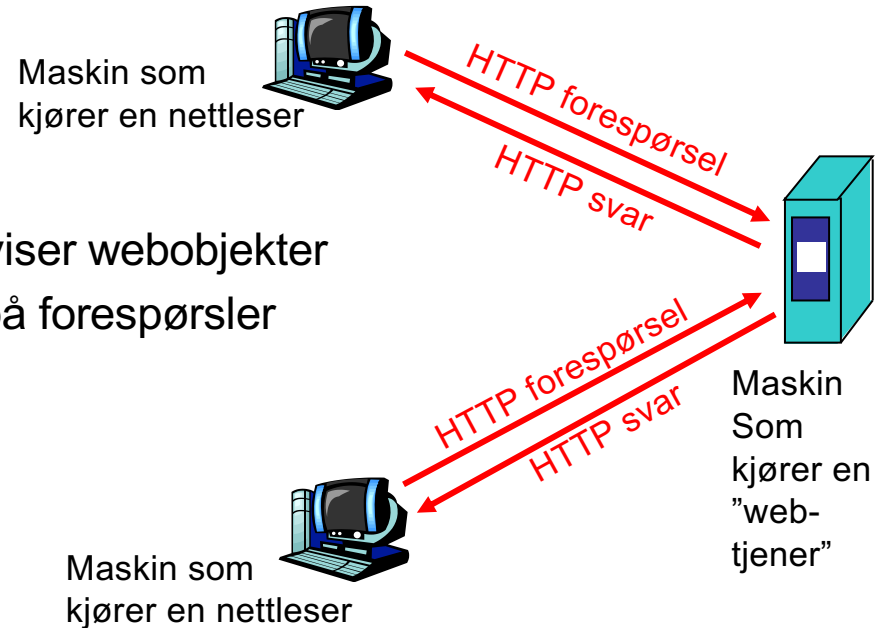
Eksempler:
k.root-server.net
og
login.ifi.uio.no

World Wide Web (www): HTTP-protokollen

HTTP: hypertext transfer protocol

- Applikasjonslagsprotokollen for Web
- Klient-/tjenermodell
 - *klient*: nettleser som spør etter, får og viser webobjekter
 - *tjener*: sender web-objekter som svar på forespørsler
- Fire hovedversjoner:
 - HTTP/1.0 (1990)
 - HTTP/1.1 (1999)
 - HTTP/2 (2015)
 - HTTP/3 (2018)

HTTP-protokollen

HTTP: bruker TCP som transport:

- Klienten oppretter en TCP-forbindelse (socket) til tjeneren, port 80
- Tjeneren godtar TCP-forbindelsen fra klienten
- HTTP-meldinger (protokollmeldinger på applikasjonslaget) utveksles mellom nettleseren (HTTP-klient) og Webtjeneren (HTTP-tjener)
- TCP-forbindelsen lukkes

HTTP er “stateless”

- Tjeneren sparer ikke på tilstandsinformasjon om tidligere forespørsler

Protokoller som sparer på ”tilstand” er komplekse!

- Tilstanden må vedlikeholdes
- Om en tjener eller klient ”kræsjer”, kan tilstanden bli ulik mellom dem. Da må den gjenoprettes.

HTTP-eksempel

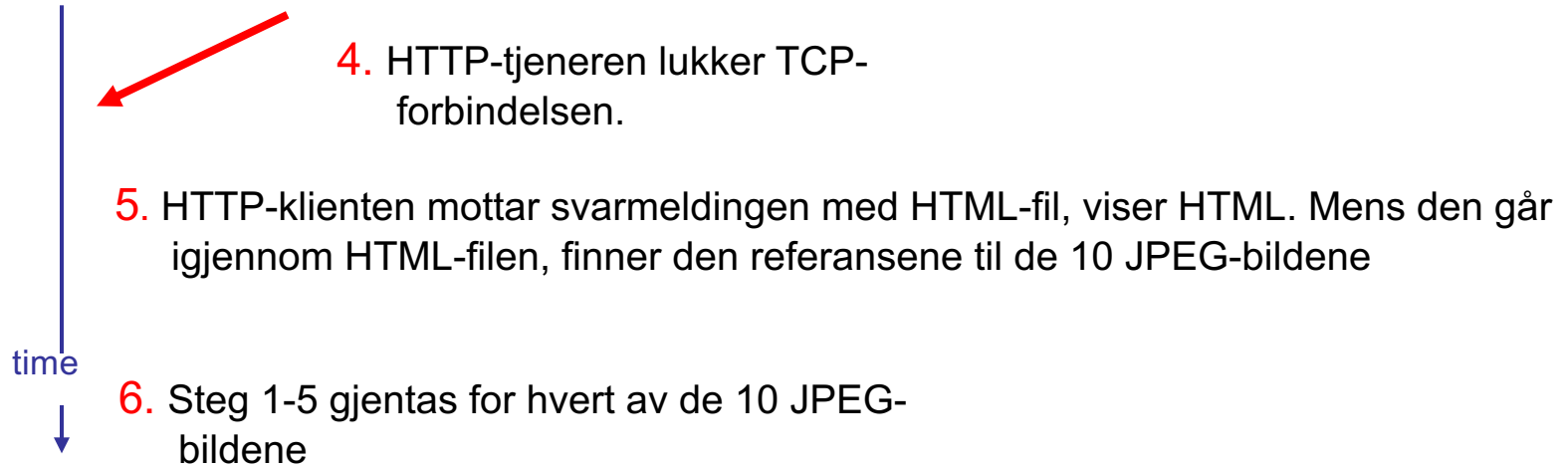
Anta at en bruker skriver URLen `www.mn.uio.no/ifi/index.html`

-
- 1a.** HTTP-klienten starter en TCP-forbindelse HTTP-tjeneren (prosess) på `www.mn.uio.no`. Port 80 er standard for HTTP-tjenere.
 - 1b.** HTTP-tjeneren på `www.mn.uio.no` lytter etter TCP-forbindelser på port 80. "godtar" forbindelsen, gir beskjed tilbake til klienten.
 - 2.** HTTP-klienten sender HTTP *request message* (med URL) til TCP-forbindelsen
 - 3.** HTTP-tjeneren mottar forespørselen, lager en *response message* med objektet det spørres etter (`ifi/index.html`), sender meldingen til TCP-forbindelsen.

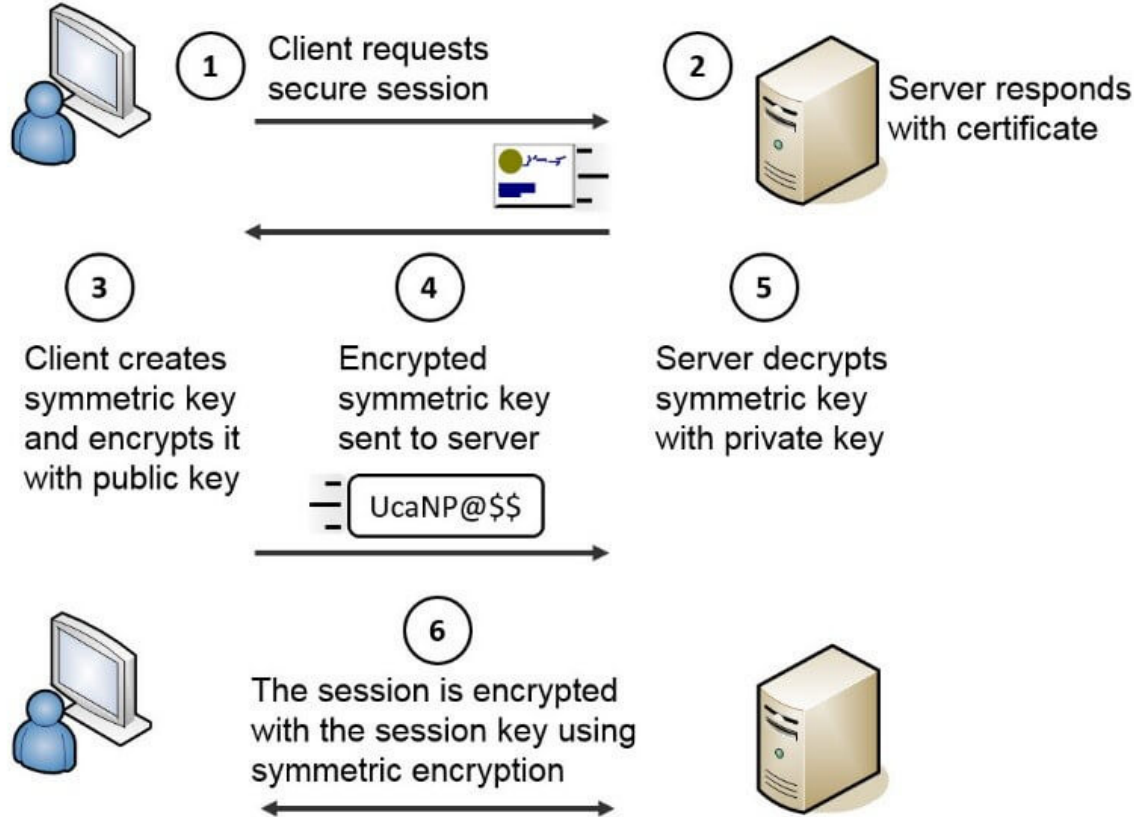
tid
↓

(la oss nå anta at `index.html` inneholder tekst og referanser til 10 JPEG-bilder)

HTTP example (cont.)

HTTP med SSL (kryptering)

Persistente og ikke-persistente forbindelser

Ikke-persistent

- HTTP/1.0: tjeneren leser forespørselen, svarer, lukker TCP-forbindelsen
- 2 RTT'er for å hente objektet
 - TCP-forbindelse
 - forespørsel og overføring
- Hver overføring lider av TCP sin gradvise økning i senderate (slow start)
- Mange nettlesere åpner flere parallelle forbindelser

Persistent

- Standard for HTTP/1.1
- over samme TCP-forbindelse: tjeneren leser forespørselen, svarer, leser ny forespørsel...
- Klienten sender forespørsler for alle de objektene den trenger så fort den mottar hoveddokumentet (HTML)
- Færre RTT'er, mindre slow start

Persistent med "pipelining"

- Spør etter mange objekter på én gang (enda færre RTT'er)
- Svaret kommer i serie etter hverandre i rekkefølgen forespørslene ankom tjeneren.

HTTP/1.x meldingsformat: request

- To typer HTTP-meldinger: *request, response*
- HTTP request:
 - ASCII (lesbart av mennesker)

Request

(kommandoer: GET,
POST, HEAD)

header

```
GET /ifi/index.html HTTP/1.0
User-agent: Mozilla/4.0
Accept: text/html, image/gif,image/jpeg
Accept-language:no

(ekstra return, ny linje)
```

Blanke linjer (return),
indikerer slutten på
Meldingen.

(ekstra return, ny linje)

HTTP/1.x meldingsformat: response

status
(protokoll
statuskode
statusfrase)

header

data, f.eks.,
HTML-fil

HTTP/1.0 200 OK
Date: Thu, 06 Aug 1998 12:00:15 GMT
Server: Apache/1.3.0 (Unix)
Last-Modified: Mon, 22 Jun 1998
Content-Length: 6821
Content-Type: text/html

data data data data data ...

HTTP/1.x response statuskoder (eksempler)

200 OK

- Forespørselen var vellykket, objektet kommer senere i meldingen

301 Moved Permanently

- Objektet har byttet plassering. Referanse til ny plassering kommer senere i meldingen.

400 Bad Request

- Forespørselen var uforståelig for tjeneren

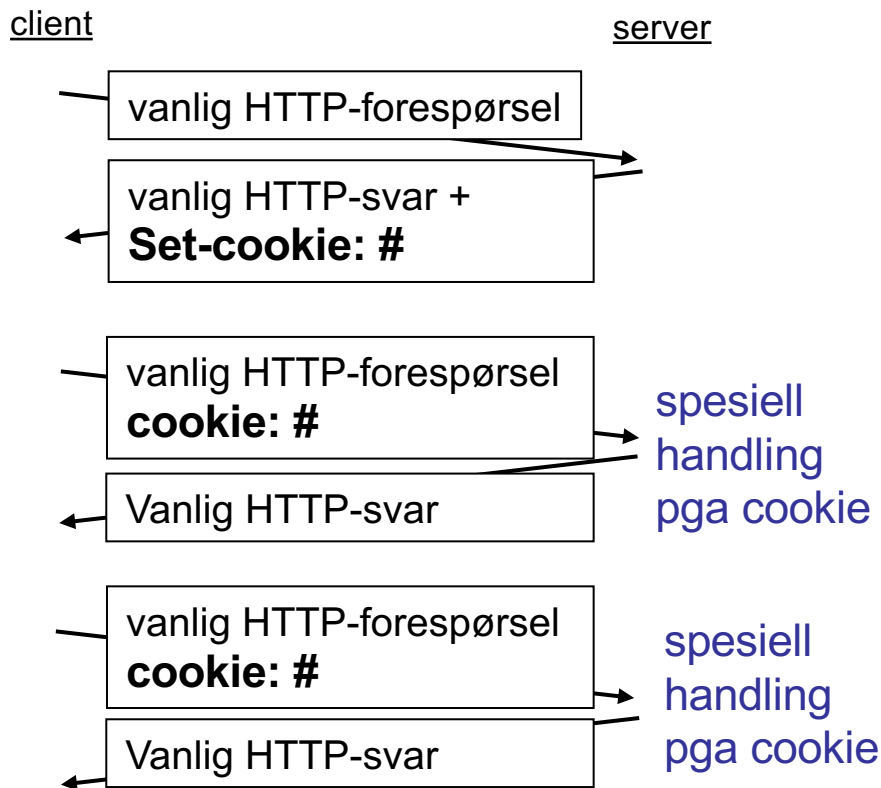
404 Not Found

- Dokumentet ble ikke funnet på tjeneren

505 HTTP Version Not Supported

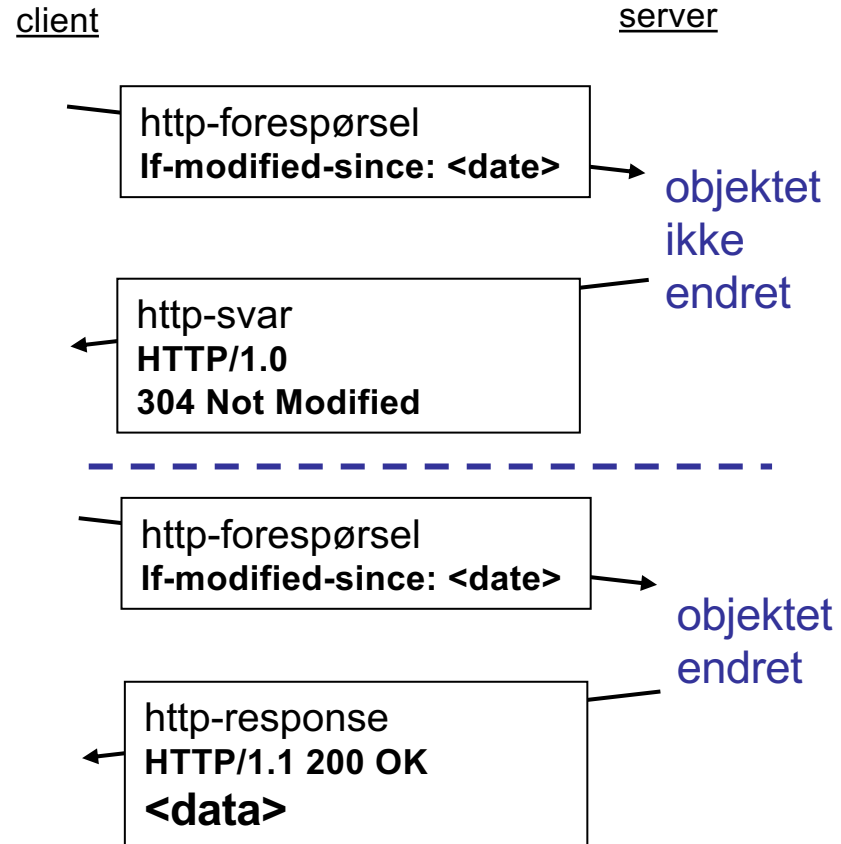
Cookies: ta vare på "tilstand"

- Tjeneren lager et cookie # , tjeneren husker #, senere brukt til:
 - autentisering
 - Huske brukerpreferanser, tidligere valg
 - produkter brukeren har sett på o.l.
- tjeneren sender cookien til klienten i svarmeldingen
Set-cookie: 1678453
- Klienten legger ved cookien med etterfølgende forespørsler
cookie: 1678453

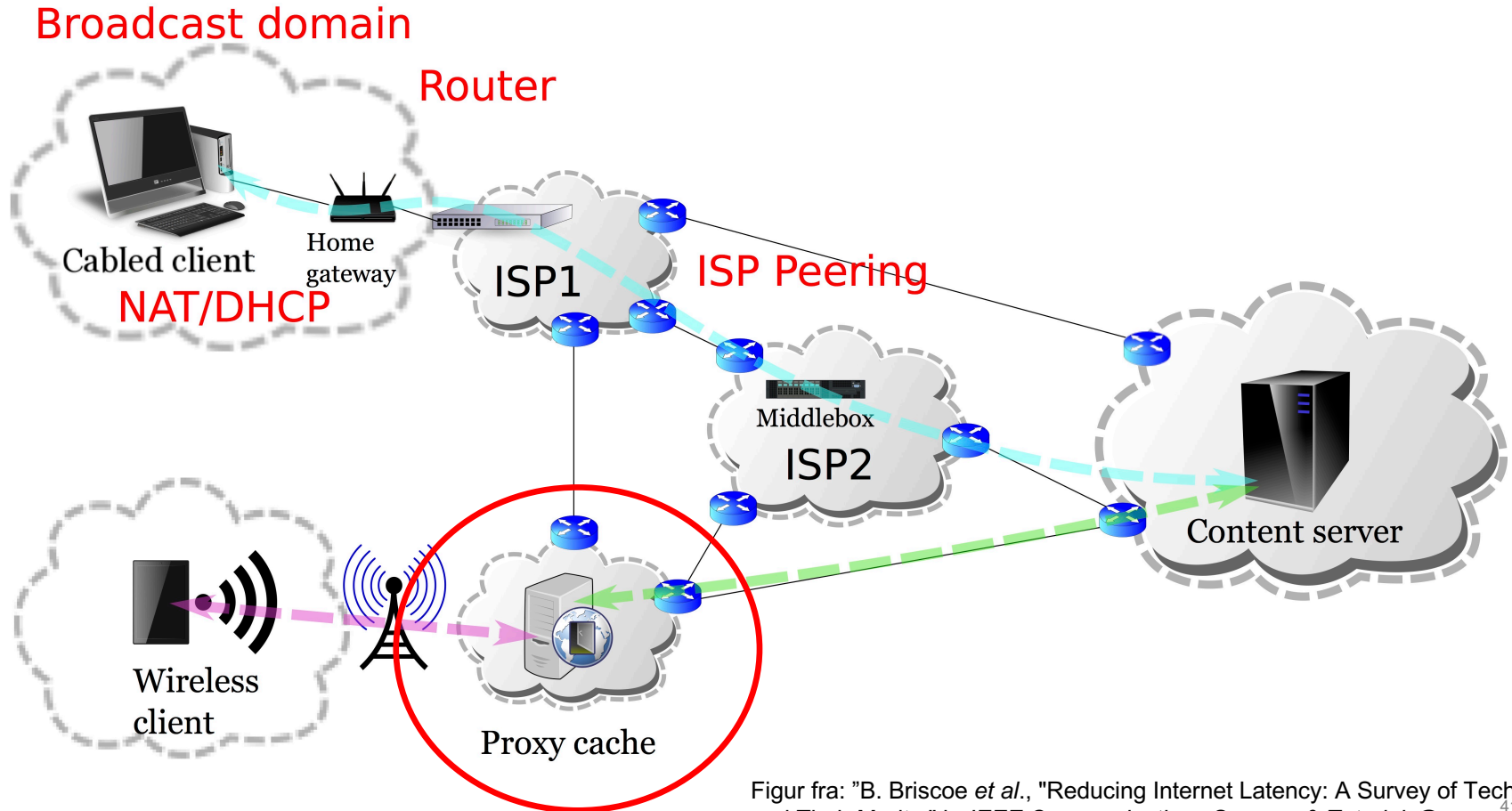

Betinget GET: klient-side caching

- **Mål:** ikke sende objektet om brukeren har en oppdatert versjon i lokal cache
- klient: oppgi tid/dato for cachet kopi i HTTP-forespørselen
If-modified-since: <date>
- tjener: svaret inneholder ikke objektet dersom den cachede kopien er oppdatert:
HTTP/1.0 304 Not Modified

HTTP Proxytjener

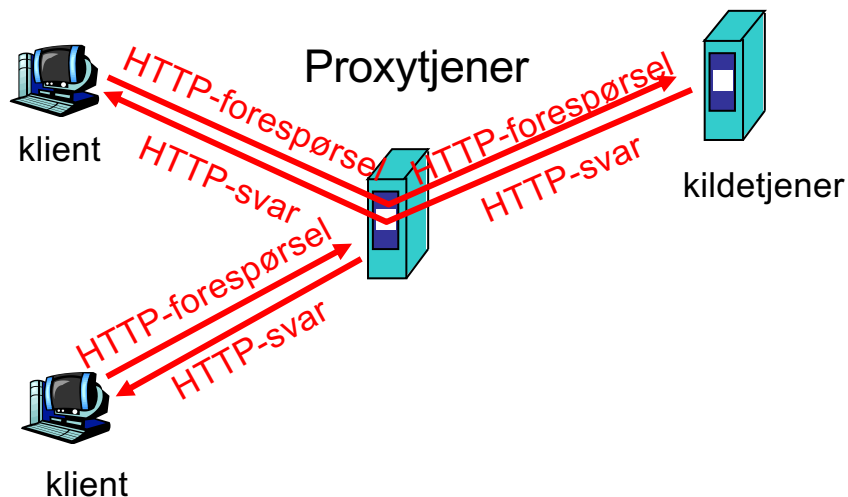

Figur fra: "B. Briscoe *et al.*, "Reducing Internet Latency: A Survey of Techniques and Their Merits," in *IEEE Communications Surveys & Tutorials*@

HTTP Proxytjener

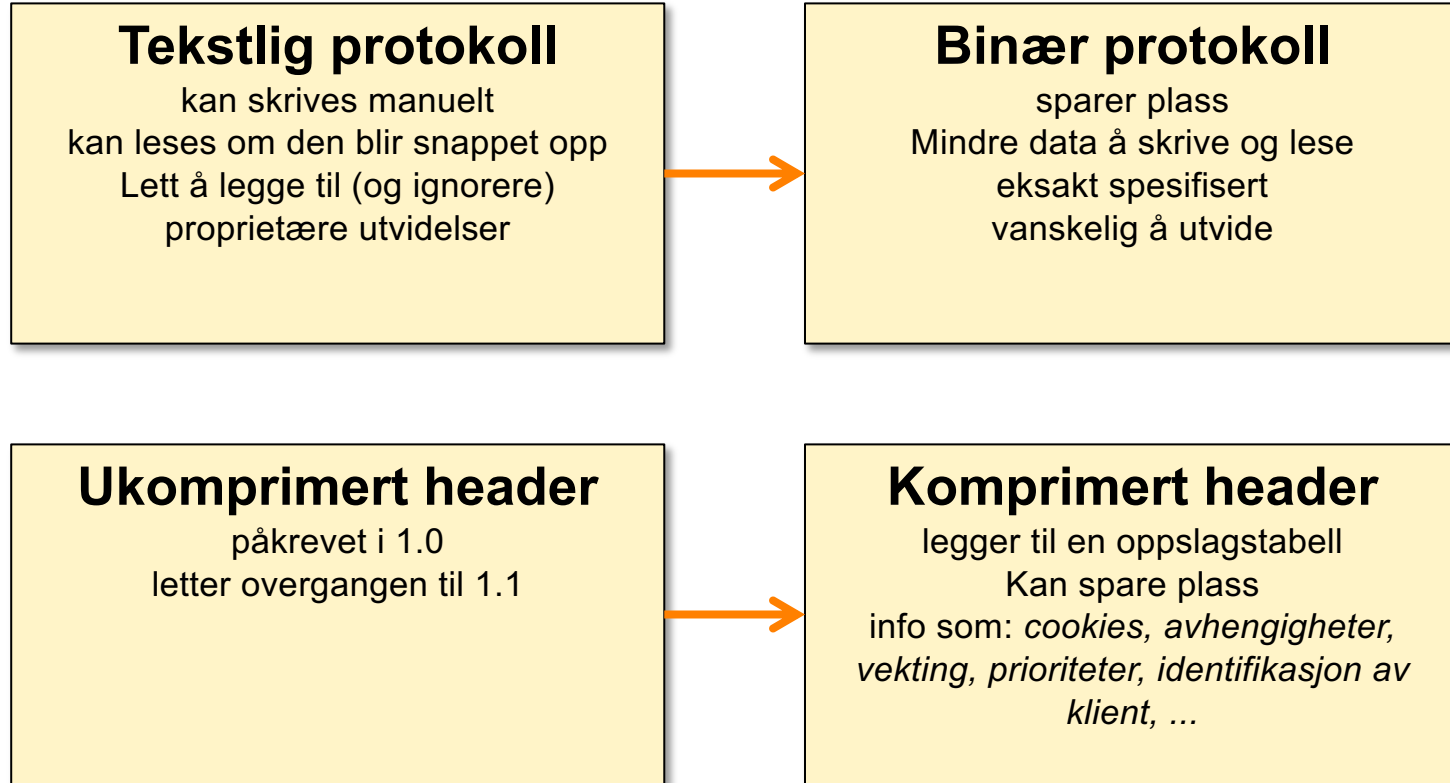
Mål: levere svar til klienten uten å gå helt til kilden

- Brukeren konfigurerer nettleseren: Web skal gå via proxytjener
- Klienten sender alle HTTP-forespørslene til proxytjeneren
 - Om objektet er i web cache: Proxytjeneren leverer objektet
 - Om objektet ikke er i web cache, sender Proxytjeneren en forespørsel til kilden og lagrer svaret før den sender svaret til klienten.

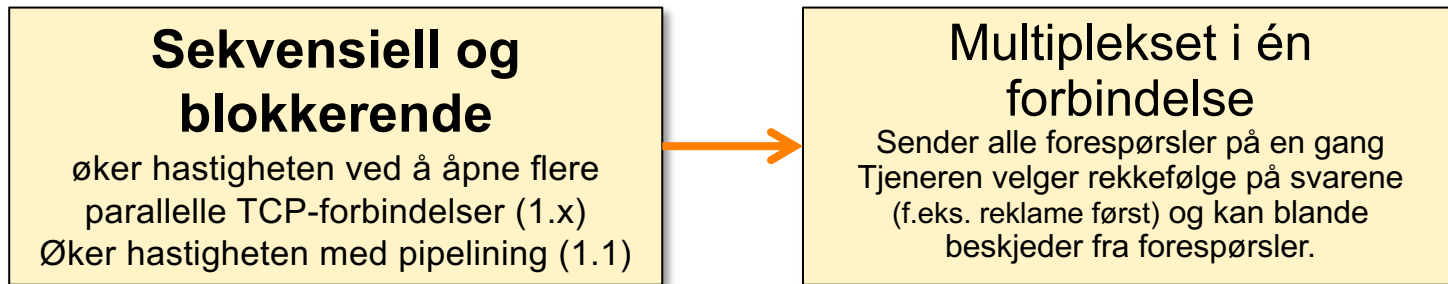
Antagelse: cachen er nærmere klienten (f.eks i samme nettverk) => raskere svar, mindre langdistansetraffikk

Endringer i HTTP/2

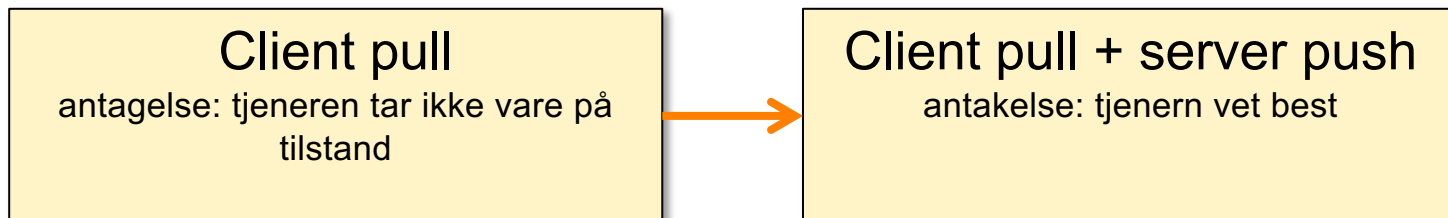

Endringer i HTTP/2

Motvirke trenden med å åpne mange parallelle forbindelser

Større muligheter for at tjeneren kan ta «egne» avgjørelser.

DNS prefetching for web

Klient

Link: www.example.org/doc1.htm
Link: www.daserva.com/img.jpg
Link: padawan.co.uk/jedimindtrick.css
...
...

Bakgrunnsprosess

DNS lookup:
www.example.org
www.daserva.com
Padawan.co.uk

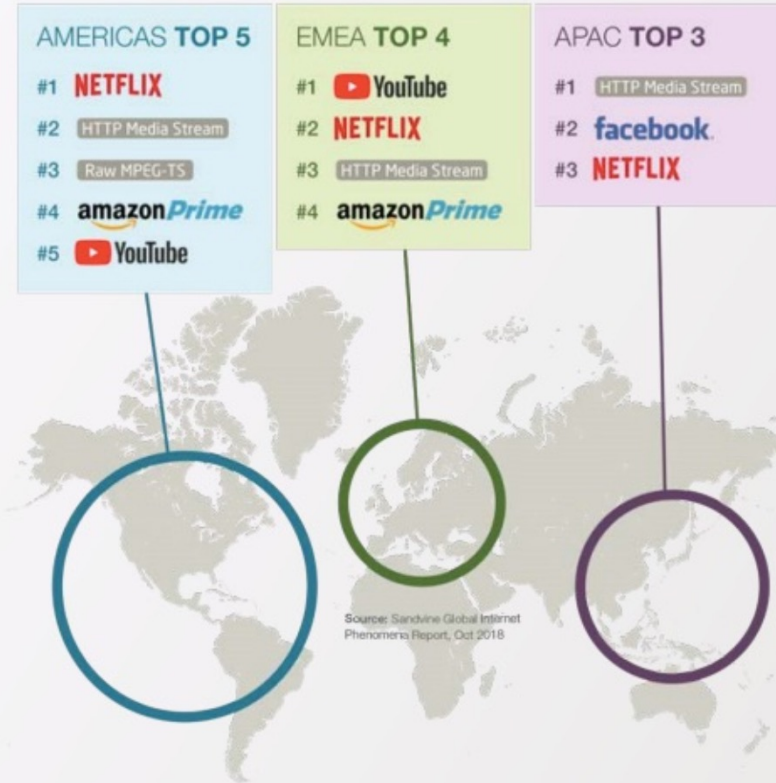
DNS Cache

Når brukeren trykker en link er allerede DNS-oppslaget utført.

GLOBAL APPLICATION CATEGORY TRAFFIC SHARE

1	VIDEO STREAMING	57.69% ↓	22.43% ↑
2	WEB	17.01% ↓	20.98% ↑
3	GAMING	7.78% ↓	2.68% ↑
4	SOCIAL	5.10% ↓	3.73% ↑
5	MARKETPLACE	4.61% ↓	1.90% ↑
6	FILE SHARING	2.84% ↓	22.05% ↑
7	MESSAGING	1.72% ↓	8.12% ↑
8	SECURITY	1.41% ↓	7.48% ↑
9	STORAGE	1.41% ↓	9.37% ↑
10	AUDIO STREAMING	1.05% ↓	0.46% ↑

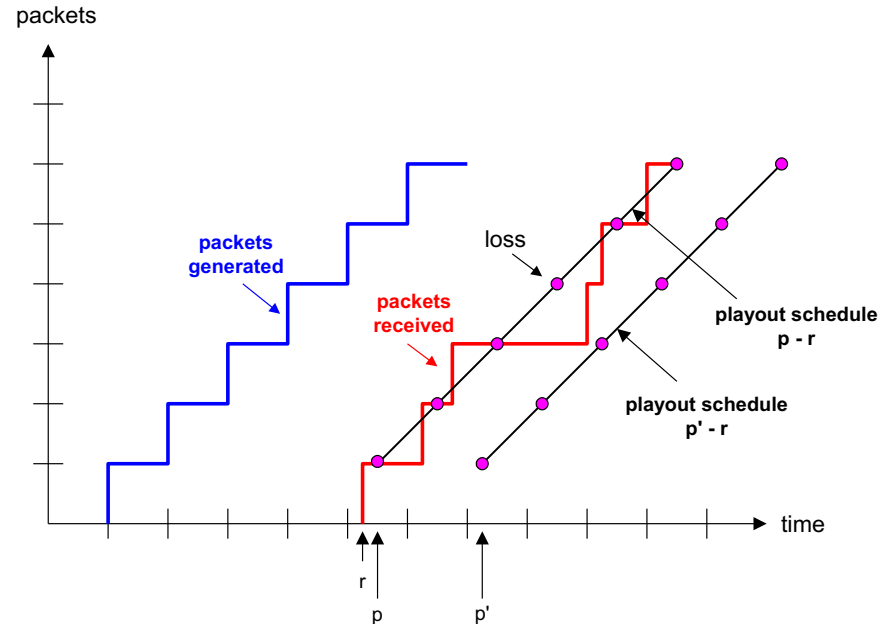
Almost 58% of downstream traffic on the internet is video

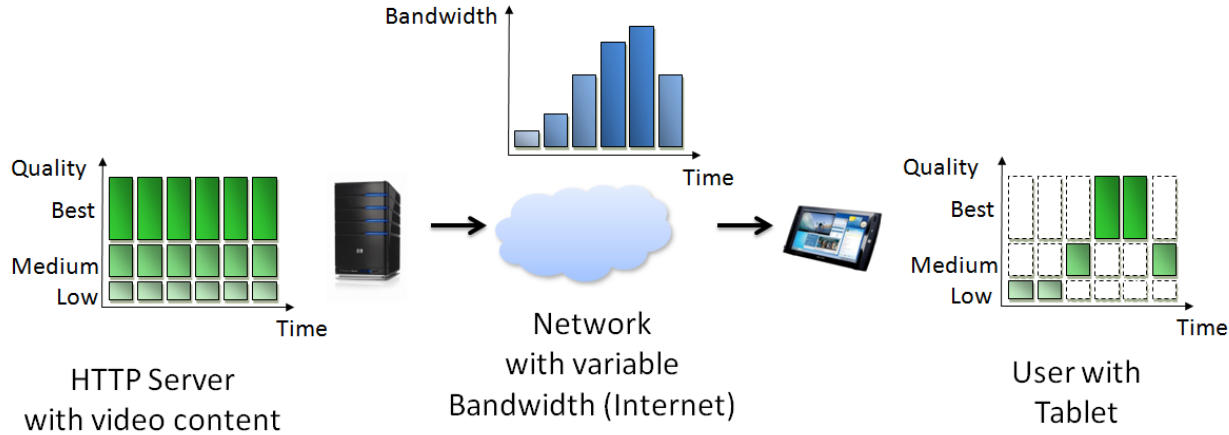
* Without counting filesharing or messaging applications

Multimedia

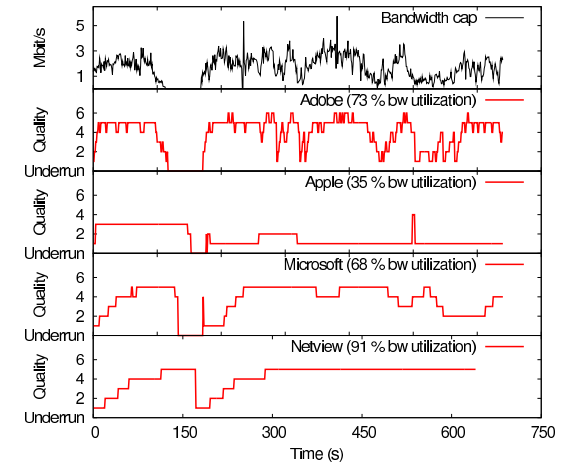
- Video 57% av trafikken på Internett
 - Netflix alene utgjør 30% i USA
- Nedlasting:
 - Hele innholdet lastet ned til lokal maskin.
- Streaming
 - En konstant strøm av data (til avspilling slutter)
 - Lettere å ta vare på opphavsrett
 - Lite lokal lagring
 - Sparer nettverksressurser
 - Brukes bare for det av innholdet som blir sett
- UDP eller TCP?
- Nettverksutfordringer
 - forsinkelse, tap, variasjoner i leveringstid ("jitter")
 - jitter kompensasjon
 - Tapskompensasjon

Dynamisk, adaptiv streaming over HTTP (DASH)

- Dele videoen i segmenter: fullstendig uavhengige små filmer
- Velge varighet på segmentene: 2-10 sekunder vanlig
- Velge antall kvalitetslag
- Velge tilpasningsstrategi
 - Klienten velger, ikke tjeneren
 - Strategien hos avspilleren er det som utgjøre forskjellen

Epost

- Hovedkomponenter
 - “mailklienter”
Message User Agent (MUA)
 - “mailtjenere”
Mottak av meldinger / Videresending av meldinger
 - Mail submission agent (MSA)
 - Mail transfer agent (MTA)
 - Mail delivery agent (MDA)
 - Mail retrieval agent (MRA)
 - Ofte realisert som én komponent kalt Message Handling Service (MHS)
- MUA
 - eller “epostleser”
 - Skrive, redigere, organisere og lese eposter
 - utgående, innkommende lagres på eposttjener

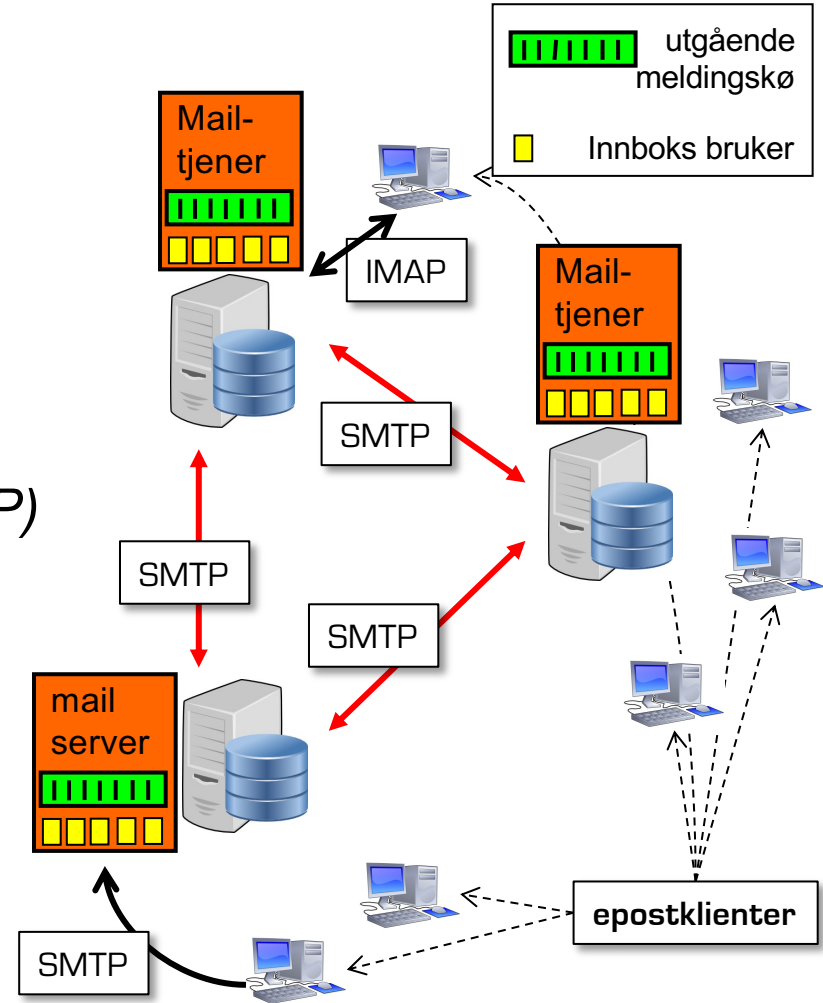
Epost: tjenerne

Mailtjenere

- *mailbox* inneholder innkommende meldinger (hittil uleste) til brukeren
- *meldingskø* av utgående epostmeldinger (for sending)

Simple Mail Transfer Protocol (SMTP)

- Mellom eposttjenere for å sende epostmeldinger
- klient: sender av en epost
- tjener: den som mottar eposten

Epost: SMTP

- Bruker TCP til pålitelig overføring av epost fra klient til tjener.
- Standardisert port: 25
- Direkte overførsel: fra senderen til tjeneren som tar imot.
- Tre faser i overføringen
 - håndtrykk (greeting)
 - Overføring av beskjeder
 - avslutning
- Kommandoer/interaksjon
 - kommandoer: ASCII-tekst
 - svar: statuskode og frase
- Meldinger må være i 7-bit ASCII

Eksempel på interaksjon

```
S: 220 hamburger.edu
C: HELO crepes.fr
S: 250 Hello crepes.fr, pleased to meet you
C: MAIL FROM: <alice@crepes.fr>
S: 250 alice@crepes.fr... Sender ok
C: RCPT TO: <bob@hamburger.edu>
S: 250 bob@hamburger.edu ... Recipient ok
C: DATA
S: 354 Enter mail, end with "." on a line by itself
C: Do you like ketchup?
C:   How about pickles?
C: .
S: 250 Message accepted for delivery
C: QUIT
S: 221 hamburger.edu closing connection
```

SMTP: final words

SMTP bruker persistente forbindelser

SMTP krever (header & body) i 7-bit ASCII

Visse tegnkombinasjoner er ikke tillatt i meldingen (f.eks, `CRLF.CRLF`).

Meldingen må derfor kodes (vanligvis i base-64 eller “quoted printable”)

SMTP-tjeneren bruker `CRLF.CRLF` for å avgjøre når meldingen slutter (ingen angivelse av lengde i header)

Sammenligning med HTTP/1.x:

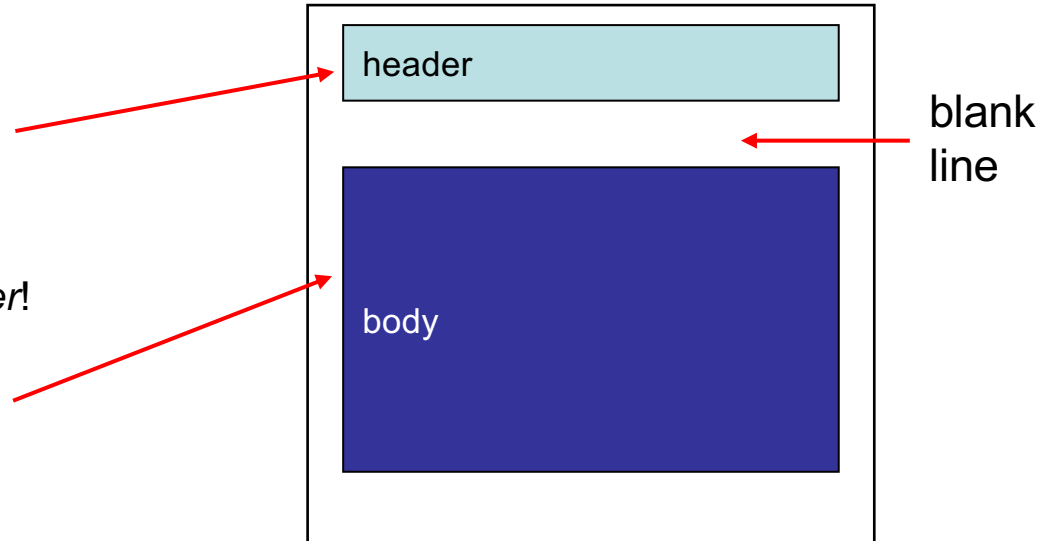
- HTTP: pull
- SMTP: push
 - Frem til den siste tjeneren!
- Begge har ASCII kommando/svar interaksjon, statuskoder
- HTTP
 - Hvert objekt kapslet inn i sin egen svarbeskjed
- SMTP
 - Originalt som HTTP
 - nå: mange objekter sendt i meldinger med mange deler.

Meldingsformat

SMTP: protokoll for å utveksle
epostmeldinger

Standard for tekstmeldinger:

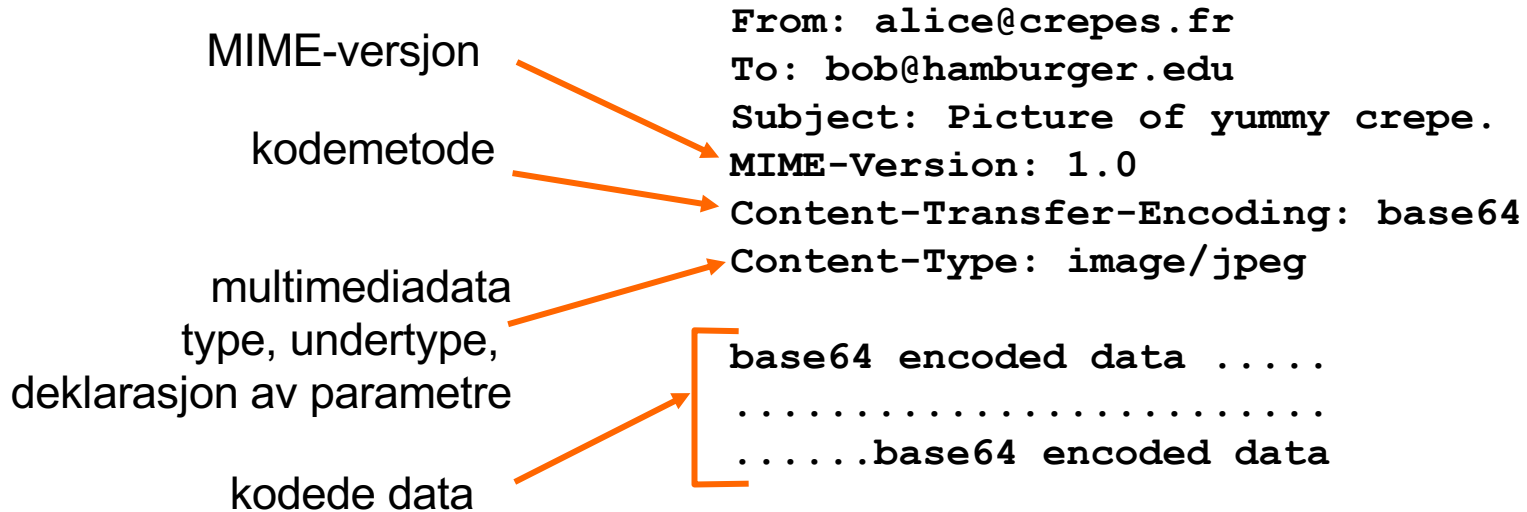
- Headerlinjer f.eks.:
 - To:
 - From:
 - Subject:*forskjellig fra SMTP-kommandoer!*
- body
 - "meldingen", bare ASCII-tegn

Meldingsformat: multimedia extensions

MIME: multipurpose Internet mail extension

Ekstra linjer i mailheaderen viser MIME-innholdstype

“klassisk” epost kan vise:
“Content-type: text/ascii”, men
7-bit ASCII-tekst er fortsatt standard

Content-Type: type/subtype; parameters

Text

- eksempler på undertyper: **plain**, **html**

Image

- eksempler på undertyper: **jpeg**, **gif**

Audio

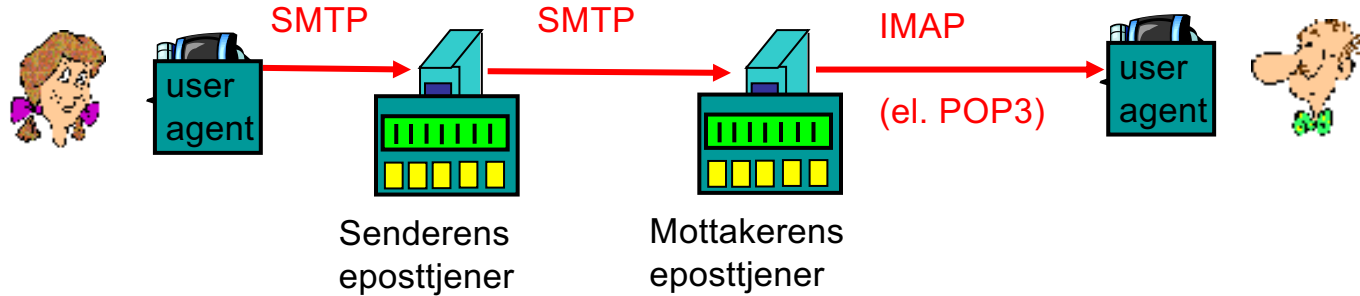
- eksempler på undertyper: **basic** (8-bit mu-law encoded), **32kadpcm** (32 kbps coding)

Video

- eksempler på undertyper: **mpeg**, **quicktime**

Application

- Andre data som må leveres til et eksternt program før det kan vises
- eksempler på undertyper: **mword**, **octet-stream**

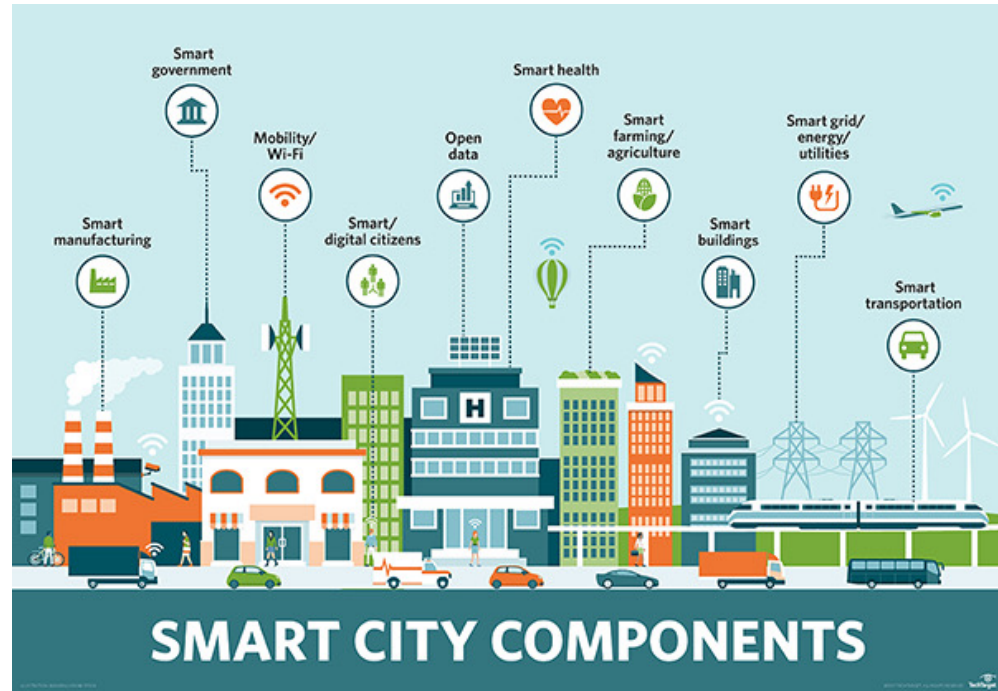

- SMTP: leverer til mottagerens eposttjener
- Mail access protocol: henter eposten fra tjeneren
 - POP: Post Office Protocol
 - autorisering(agent <==> server) og nedlasting
 - IMAP: Internet Mail Access Protocol (*Interim* → *Interactive* → *Internet*)
 - flere funksjoner (mer kompleks)
 - manipulere meldinger lagret på tjeneren
 - HTTP: Hotmail , Yahoo! Gmail, etc.

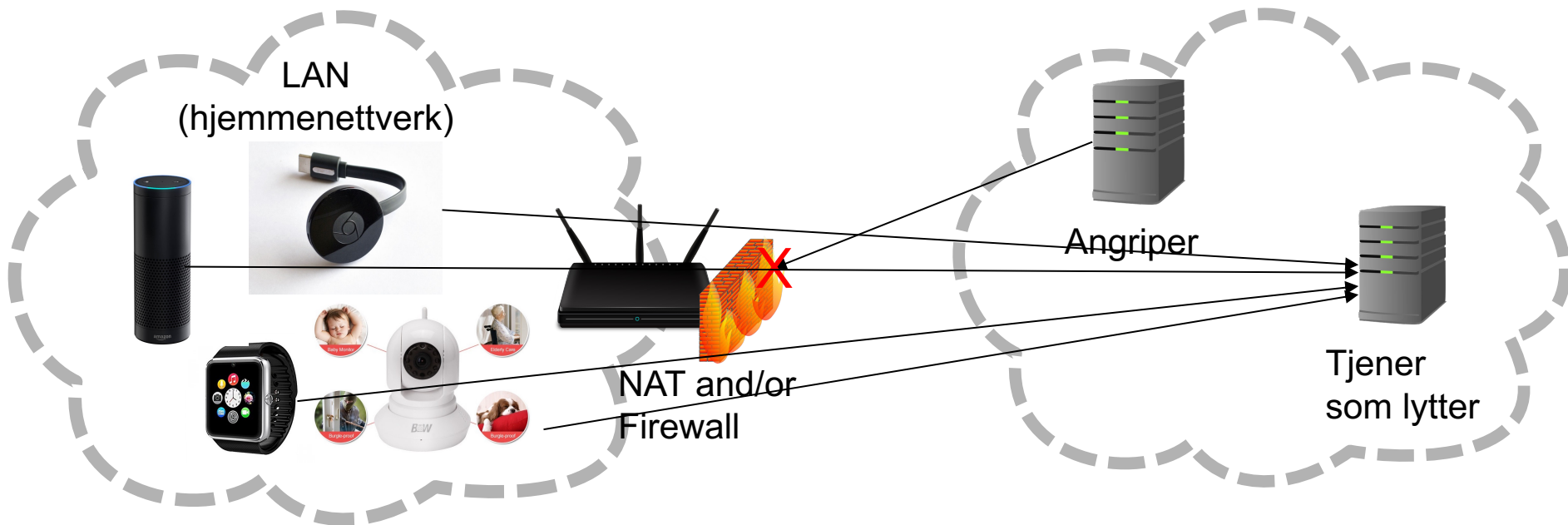
- Egenskaper hos IMAP
 - Opprette, slette, bytte navn på epostmapper (på tjeneren)
 - Se etter nye meldinger, fjerne meldinger sette og fjerne flagg
 - Lese, søke og hente basert på søkeresultat
 - Søke i innholdet i meldinger
 - STORE and conditional STORE
 - CATENATE (to concatenate)
- Ofte brukt til :
 - TODO-lister
 - Notater med og uten Mime-elementer
- Erstatt “melding” med ”fil” og du har et ganske komplett filsystem

Internet of Things (IoT)

- Enheter i daglig bruk / husholdningen / arbeidsprosesser som leverer ekstra tjenester ved hjelp av Internett
- Kan være med på å revolusjonere hverdagen
 - Automatiske strømmålere
 - Helseapplikasjoner
 - Smarthus / Smartbyer
 - Logistikk
- Snakker med tjenere i "skyen"
- Leverer data som brukes til analyse og tjenestelevering

Internet of Things (IoT) -sikkerhetsaspekter

Viktig å huske at S'en i IoT står for sikkerhet... ;)

Internet of Shit (IoS)

- Ofte er ting koblet på Internett bare fordi det høres kult ut
- Vi sitter igjen med en masse produkter på våre lokale nett som "ringer hjem"
- Ofte kommer det ikke sikkerhetsoppdateringer til disse enhetene => sikkerhetshull / bakdør til ditt nettverk

🏠 · Technology

Man spends 11 hours trying to make cup of tea in gruelling battle with Wi-Fi kettle

The humble cup of tea: what could be more simple?

<http://www.telegraph.co.uk/technology/2016/10/12/man-spends-11-hours-trying-to-make-cup-of-tea-with-wi-fi-kettle/>

Ressurser

- Bøker og artikler:
 - Tanenbaum, Andrew S. "[Computer Networks](#)". Prentice Hall PTR
 - [James F. Kurose, Keith W. Ross, Computer Networking: A Top-Down Approach](#)
- Internet latency: "B. Briscoe *et al.*, "Reducing Internet Latency: A Survey of Techniques and Their Merits," in *IEEE Communications Surveys & Tutorials*, vol. 18, no. 3, pp. 2149-2196"
- Underholdende lesing: <https://twitter.com/internetofshit>